

Sygn. akt I C 717/12

WYROK KOŃCOWY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Małgorzata Chomiuk

Protokolant st. sekr. sąd. Iwona Bierkat

po rozpoznaniu w dniu 24 kwietnia 2015 r. w Siedlcach sprawy

z powództwa J. K.

przeciwko A. F.

o zmianę umowy dożywocia i zapłatę

I. zasądza od A. F. na rzecz J. K. kwotę 10.349,24 zł (dziesięć tysięcy trzysta czterdzieści dziewięć zł dwadzieścia cztery gr) z ustawowymi odsetkami od dnia 01.05.2012 r do dnia zapłaty,

II. w pozostałej części powództwo oddala,

III. umarza postępowanie ponad kwotę 39.254 zł (trzydzieści dziewięć tysięcy dwieście pięćdziesiąt cztery zł),

IV. koszty procesu pomiędzy stronami wzajemnie znosi,

V. odstępuje od obciążania stron nieuiszczonymi kosztami sądowymi należnymi na rzecz Skarbu Państwa.

I C 717/12

UZASADNIENIE

J. K. wniosła o zmianę jej uprawnień jako dożywotnika w części dotyczącej wyżywienia, ubrania, światła, opału, odpowiedniej pomocy i pielęgnowania w chorobie oraz sprawienia pogrzebu odpowiadającego zwyczajom miejscowym i zasądzenie od A. F. na jej rzecz dożywotniej renty w kwocie 1250 zł miesięcznie płatnej do dnia 10 tego każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności. Powódka wniosła także o zasądzenie od pozwanej A. F. kwoty 84.615 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 1.08.2011 do dnia zapłaty, tytułem odszkodowania za niewłaściwe wykonywanie umowy dożywocia z dnia 6.09.2001 r.

W uzasadnieniu swego stanowiska powódka wskazała, iż w dniu 6 września 2001 r wraz ze swoim mężem S. K. zawarła z pozwaną i jej ówczesnym mężem Z. K. umowę dożywocia, mocą której przenieśli na pozwaną i jej męża własność nieruchomości zabudowanej składającej się z działek gruntu, położonych w J. i oznaczonych nr. ew. 255 i 256 o powierzchni łącznej 1,18 ha. W umowie dożywocia pozwana i jej ówczesny mąż Z. K. zobowiązali się zapewnić dożywotnie utrzymanie oraz wszelkie świadczenia wymienione w art. 908 k.c., w tym mieszkanie. Powódka wskazała, iż między stronami wytworzyły się złe stosunki osobiste, które uniemożliwiają w zasadzie bezpośrednią styczność ze sobą, a tym samym prawidłowe wykonywanie umowy dożywocia. Pozwana nie wykonywała zobowiązań płynących z umowy. Nie czyniła tego zarówno wobec powódki jak i zmarłego w 2004 r męża powódki S. K., którego koszty pochówku poniosła J. K.. W ostatnim czasie doszło do procesu karnego pomiędzy stronami, pozwana ponadto dokonywała na szkodę powódki licznych niekorzystnych czynności w tym m.in. zabrania rzeczy należącej do powódki bez jej akceptacji. Przedmiotem żądania powódki była zamiana uprawnień płynących z zawartej umowy dożywocia z

wyjątkiem mieszkania znajdującego się w J. nr. 135 na dożywotnią rentę. Wysokość renty została wyliczona w oparciu o faktycznie ponoszone wydatki związane z kosztami utrzymania i leczenia. Żądanie zapłaty kwoty 84.615 zł wynika natomiast z niewykonywania zobowiązań przez pozwaną zawartych w umowie dożywocia. Pozwana nie dostarczała bowiem świadczeń wynikających z tej umowy, a określonych w treści art. 908 k.c. Również dostarczone powódce mieszkanie wymagało szeregu koniecznych nakładów związanych z jego remontem.

W odpowiedzi na pozew A. F. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Pozwana nie kwestionowała istnienia łączącej strony umowy dożywocia zawartej w dniu 06.09.2001 r. Pozwana wskazała, iż wyrokiem z dnia 15.02.2012 r Sąd Okręgowy w Siedlcach oddalił powództwo J. K. o rozwiązanie umowy dożywocia. Przedmiotowe postępowanie jest konsekwencją przegranego przez powódkę procesu o rozwiązanie umowy dożywocia. W toku tego postępowania zostało jednoznacznie wykazane, iż powódka uniemożliwiała sprawowanie jakiegokolwiek opieki w stosunku do swojej osoby, zerwała wszelkie kontakty z pozwaną. Próby jakiegokolwiek kontaktu z powódką były niemożliwe, gdyż powódka wymieniła klucze i nie wpuszczała pozwanej do własnego domu uniemożliwiając w ten sposób sprawowanie jakiegokolwiek pomocy. Powódka sama przyznała, iż nie chce pomocy od pozwanej i woli, aby pomocy udzielali jej obcy ludzie. Pozwana wskazała, iż nie uchylała się nigdy od zapewnienia powódce opieki i nie uchyla się również w chwili obecnej, ale nie jest w stanie wykonywać obowiązków wynikających z umowy dożywocia wbrew woli powódki.

Wyrokiem częściowym z dnia 14 kwietnia 2014 r Sąd zamienił uprawnienia J. K. jako dożywotnika, wynikające z umowy dożywocia zawartej w dniu 06.09.2001 r pomiędzy S. K., J. K. a Z. K. i A. K. w części obejmującej dostarczanie wyżywienia, ubrania, światła, opału, zapewnienia odpowiedniej pomocy i pielęgnowania w chorobie oraz sprawienia pogrzebu odpowiadającego zwyczajom miejscowym na dożywotnią rentę w kwocie 478,80 zł miesięcznie należną od zobowiązanej A. F. oraz zasądził od A. F. na rzecz J. K. tytułem dożywotniej renty kwotę 478,80 zł miesięcznie płatną do dnia 10 tego każdego miesiąca z góry wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności. W pozostałej części Sąd powództwo oddalił, a ponad kwotę 718,21 zł miesięcznie umorzył postępowanie, wobec cofnięcia przez powódkę pozwu.

Pismem z dnia 09.02.2015 r (k. 298 – 300) powódka poprzez swego pełnomocnika sprecyzowała swoje powództwo w zakresie żądania odszkodowania i wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej:

- kwoty 2.154 zł tytułem kosztów 2/3 opłat za energię elektryczną za okres od 01.07.2009 r do 13.04.2014 r,
- kwoty 1989 zł tytułem 2/3 kosztów przyłącza elektrycznego, które wyniosły 2.983, 87 zł,
- kwoty 3.800 zł tytułem 2/3 kosztów zakupu węgla z transportem i rozładunkiem w latach 2010, 2011, 2012, które łącznie wyniosły 5.700 zł,
- kwotę 57 zł tytułem 2/3 kosztów zakupu wody w latach 2010, 2011, 2012, które wyniosły 86,33 zł,
- kwotę 208 zł tytułem 2/3 kosztów wywozu szamba w latach 2010, 2011, 2012 które wyniosły 312 zł,
- kwotę 180 zł tytułem 2/3 kosztów zakupu leków w dniu 03.12.2012 r,
- kwotę 6.666 zł tytułem 2/3 kosztów pogrzebu męża powódki i postawienia pomnika, które po odliczeniu zasilku pogrzebowego ZUS wyniosły 10.000 zł.

Łącznie powódka domagała się zasądzenia od pozwanej na jej rzecz kwoty 15.054 zł. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 24.200 zł obejmującej 2/3 wartości wydatków remontowych, które wyniosły 36.300 zł i były związane z uprawnieniami z umowy dożywocia stron. Jako podstawę prawną zgłoszonych żądań pełnomocnik powódki wskazał art. 471 k.c. w zw. z art. 908 k.c., a także art. 405 k.c. i następnie w zakresie żądania zwrotu nakładów poniesionych przez powódkę na przedmiotowy budynek. Jednocześnie pełnomocnik powódki cofnął powództwo ponad kwotę 39.254 zł.

Pozwana wniosła o oddalenie tak sprecyzowanego powództwa, a jednocześnie wyraziła zgodę na cofnięcie powództwa we wskazanej przez powódkę części.

Sąd ustalił, co następuje:

Umową dożywocia z dnia 06.09.2001 r. S. K. i J. K. przenieśli własność zabudowanej nieruchomości, położonej we wsi J. o łącznym obszarze 1,18 ha, złożonej z działek nr (...) na rzecz syna i jego żony: Z. i A. małżonków K. w zamian za dożywocie, a Z. i A. K. zobowiązali się do zapewnienia zbywcom dożywotniego utrzymania oraz wszelkich świadczeń wymienionych w art. 908 k.c. to jest przyjęcia ich jako domowników, dostarczenia im wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału, zapewnienia im odpowiedniej pomocy i pielęgnowania w chorobie oraz sprawienia im kosztem własnym pogrzebu odpowiadającego zwyczajom miejscowym. (umowa k.7 – 10 akt sprawy IC 1338/10 tut. Sądu)

W dniu 1 września 2004 r. zmarł mąż powódki S. K. (odpis skrócony aktu zgonu k. 5 akt sprawy IC 1338/10 tut. Sądu) Koszty pochówku S. K. poniosła w całości powódka. (zeznanie świadka E. R. złożone w dniu 13 listopada 2014 r)

W czerwcu 2005 r. powódka dokonała we własnym zakresie wymiany pokrycia dachowego i wymiany okien w budynku, który zamieszkiwała na mocy zawartej umowy dożywocia. W miesiącach maj – czerwiec 2006 r. powódka dokonała we własnym zakresie remontu wnętrza tego domu, m.in. wymiany grzejników, instalacji kanalizacyjnej, wymiany podłóg, położenia płyty gipsowej na ścianach wewnętrznych budynku. Za wszystkie ww. prace płaciła powódka. (faktury k. 46, zeznanie świadków: A. J. i E. R. złożone w dniu 20.11.2012 r. oraz w dniu 13 listopada 2014 r, zeznania świadka M. C. złożone w dniu 11. 01.2013 r)

J. K. przed przystąpieniem do wykonywania tych prac remontowych nie wzywała właścicieli budynku do wykonania koniecznego remontu. Syn powódki Z. K. i jego żona, a pozwana w tej sprawie, nie oponowali remontowi wykonywanemu przez powódkę. Sami nie dysponowali wówczas odpowiednimi środkami finansowymi do wykonania takiego remontu. Budowali w tym czasie własny dom i korzystali ze wsparcia finansowego rodziny. Syn powódki i pozwana zgadzali się na remonty wykonywane przez powódkę pod warunkiem finansowania tych remontów przez J. K.. Przy czym pozwana nie była pytana przez powódkę o zgodę na wykonanie wszystkich ww. remontów. (wyjaśnienia powódki oraz pozwanej złożone podczas rozprawy w dniu 24 kwietnia 2015 r, zeznania świadka E. R. złożone w dniu 20.11.2012 r, zeznania świadka M. C. złożone w dniu 11. 01.2013 r)

W dniu 06.11.2006 r. zmarł Z. K. – mąż pozwanej, a jednocześnie syn powódki. (odpis skrócony aktu zgonu k. 4 akt sprawy IC 1338/10 tut. Sądu) Spadek po Z. K. na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu Rejonowego w Mińsku Mazowieckim z dnia 19.12.2006 r. w sprawie sygn. akt I Ns 872/06 nabyli żona A. K. w 1/3 części oraz córki P. K. i E. K. po 1/3 części każda z nich z dobrodziejstwem inwentarza. (uzasadnienie postanowienia z dnia 13 sierpnia 2012 r. wydanego w sprawie IIINsm 219/12 k. 173 – 175)

Strony zamieszkiwały na jednej nieruchomości, z tym że każda ze stron zajmowała oddzielny budynek mieszkalny. Po śmierci Z. K. relacje pomiędzy powódką a pozwaną ulegały stopniowemu pogorszeniu. W 2008 r. pozwana wyszła za mąż za J. F. i zamieszkała w domu męża w miejscowości A.. Pozwana A. F. po wyprowadzeniu się wynajęła budynek mieszkalny znajdujący się na objętej umową dożywocia nieruchomości. Wizyty pozwanej ograniczały się do skontrolowania budynku, w którym zamieszkiwali najemcy. Powódka była wrogo nastawiona do pozwanej i niechętna do jej wizyt na nieruchomości. Pozwana nie interesowała się losem powódki i nie świadczyła pomocy na rzecz powódki w jakiegokolwiek formie. Powódka nie zwracała się do pozwanej o udzielenie jej pomocy, nie informowała pozwanej o swojej chorobie. Leki powódka kupowała we własnym zakresie. J. K. korzystała z pomocy swojej siostry, która pomagała jej w chorobie, pomagała zbierać powódce drzewo – opał na zimę. Powódka do chwili obecnej samodzielnie robi sobie zakupy, sama sobie ugotuje, skontaktuje się z lekarzem, sama kupuje sobie opał, płaci za przywiezienie drzewa. Korzysta także z pomocy sąsiadów przy pocięciu drzewa lub w razie potrzeby opieki w czasie choroby. Powódka ponosiła samodzielnie koszty zużytej wody. Z rachunków złożonych przez powódkę wynika, iż w 2010 r. była to kwota 27,30 zł, w 2011 r. była to kwota 37,26 zł, w 2012 r. była to kwota 21,77 zł – łącznie 86,33 zł. Z tytułu

wywozu szamba powódka w 2010 r zapłaciła 108 zł, w 2011 r zapłaciła 108 zł, w 2012 r zapłaciła 96 zł – łącznie 312 zł. Powódka miała odcięty dopływ energii do budynku, w którym zamieszkuje z uwagi na zaległości płatnicze. Pozwana nie opłacała rachunków za prąd. Zaległości uregulowała córka powódki wraz ze swoim mężem, a dodatkowo ponieśli koszty związane z ponownym przyłączeniem dopływu energii. Koszty te wyniosły ok. 3000 zł. Obecnie powódka sama opłaca sobie rachunki za prąd. Jak wynika z dołączonych dowodów wpłat dokonywanych przez powódkę z tytułu zużycia energii elektrycznej w drugiej połowie 2009 r poniosła ona z tego tytułu koszty w wysokości 250 zł, w 2010 r koszty w wysokości 535,28 zł, w 2011 r koszty w wysokości 742,06 zł. w 2012 r koszty w wysokości 630,88 zł, w 2013 r oraz do kwietnia 2014 r - 864,64 zł. Pomiędzy stronami dochodziło do konfliktów związanych z zachowaniem powódki tj. wyłożeniem drewna na nieruchomości, czy wywieszeniem prania przez powódkę w miejscu utrudniającym najemcom budynku mieszkalnego dostęp do nieruchomości. W efekcie na wniosek pozwanej interweniowała policja. Powódka oskarżała pozwaną o kradzież jej majątku tj. drzewa, materiałów budowlanych. (zeznanie świadków: A. J., E. R. złożone podczas rozprawy w dniu 20.11.2012 r. oraz w dniu 13 listopada 2014 r, J. F., D. M. złożone podczas rozprawy w dniu 11.01.2013 r, K. K. (2) złożone podczas rozprawy w dniu 10.04.2013 r, wydruk uiszczonych opłat za zużytą energię elektryczną k. 279 – 282, rachunki opłacone przez powódkę - koperta k. 74, rachunki opłacane przez powódkę - k. 72 akt sprawy IC 1338/10 tut. Sądu).

W dniu 08.11.2010 r J. K. wystąpiła do Sądu z pozwem o rozwiązanie przedmiotowej umowy dożywocia. Wyrokiem z dnia 15 lutego 2012 r Sąd oddalił powództwo. (wyrok k. 111 akt sprawy IC 1338/10 tut. Sądu)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art. 908 k.c. przez umowę o dożywocie właściciel nieruchomości zobowiązuje się przenieść jej własność na nabywcę, a nabywca zobowiązuje się zapewnić zbywcy dożywcotnie utrzymanie. Tym samym obowiązkiem nabywcy nieruchomości w ramach stosunku dożywocia jest spełnianie takich świadczeń na rzecz dożywotnika, które zaspokoją jego potrzeby w taki sposób, aby nie musiał on przyczyniać się do zdobywania środków na zaspokojenie niezbędnych wymagań życiowych. Zgodnie z zawartą przez strony umową Z. i A. K. zobowiązali się do zapewnienia zbywcom tj. powódce i jej mężowi dożywcotnego utrzymania oraz wszelkich świadczeń wymienionych w art. 908 k.c. to jest przyjęcia ich jako domowników, dostarczenia im wyżywienia, ubrania, mieszkania, światła i opału, zapewnienia im odpowiedniej pomocy i pielęgnowania w chorobie oraz sprawienia im kosztem własnym pogrzebu odpowiadającego zwyczajom miejscowym.

W toku przedmiotowej sprawy zostało wykazane ,iż pozwana nie wywiązywała się z przyjętych na siebie zobowiązań względem powódki. W szczególności same strony wskazywały na to ,iż zobowiązania określone w umowie dożywocia, a ciążące na pozwanej nie były przez nią wykonywane w stosunku do powódki jako osoby uprawnionej. Powodem takiego stanu rzeczy był konflikt pomiędzy stronami i wzajemna niechęć. Powódka nie zwracała się do pozwanej o udzielenie jej pomocy, niechętnie widywała ją na posesji, gdzie zamieszkuje. Pozwana natomiast nie interesowała się w jakikolwiek sposób losem powódki i również była niechętna spotkaniom z powódką. Jak wynika z zeznań świadka A. J. pozwana nie świadczyła w żaden sposób pomocy powódce, nie wywiązywała się z żadnych obowiązków jakie przyjęła na siebie w zawartej umowie dożywocia. Gdy powódka wymagała wsparcia, pomocy udzielała jej świadek. To A. J. dbała o powódkę w chorobie, pomagała jej w umawianiu wizyt lekarskich, a także pomagała w zbieraniu drewna na opał. Świadek wskazała, iż powódka samodzielnie kupowała sobie konieczne lekarstwa. Pozwana nie zwracała jej tych kosztów. Świadek zeznała, iż powódka miała odcięty dopływ prądu z uwagi na nieopłacanie rachunków przez pozwaną. Dopływ prądu do domu zajmowanego przez powódkę został przywrócony po uregulowaniu zaległości płatniczych przez zięcia powódki. Koszt ponownego przyłączenia energii wyniósł ok. 3000 zł. (zeznanie świadka podczas rozprawy w dniu 20.11.2012. r oraz w dniu 13 listopada 2014 r.) Świadek E. R. zeznała, iż strony nie kontaktowały się ze sobą. Pozwana nie wykonywała przyjętych na siebie obowiązków wobec powódki J. K., która samodzielnie robiła sobie zakupy, sama sobie ugotowała posiłek, odbywała konieczne wizyty lekarskie. Świadek potwierdziła, iż powódka sama kupowała sobie opał, płaciła za przywiezienie drzewa. Korzystała także z pomocy sąsiadów przy pocięciu drzewa lub w razie potrzeby przy opiece w czasie choroby. Świadek potwierdziła, iż powódka miała odcięty dopływ energii z uwagi na zaległości płatnicze pozwanej. Koniecznym było dodatkowe poniesienie kosztów przez świadka i jej męża związanych z ponownym przyłączeniem dopływu energii oraz zapłatą zaległych rachunków. Koszt tego ponownego

przyłączenia dopływu energii wyniósł ok. 3000 zł. Obecnie powódka sama opłaca sobie rachunki za prąd. (zeznanie świadka podczas rozprawy w dniu 20.11.2012. r oraz w dniu 13 listopada 2014 r) Świadek K. K. (2) zeznał, iż przywoził powódce drewno na opał, oczyszczał jej szambo, przywoził gaz butlowy. Za wszystkie te usługi płaciła mu powódka. (zeznanie świadka podczas rozprawy w dniu 10.04.2013 r) Sąd zeznania tych świadków uznał za wiarygodne. Są one bowiem ze sobą zgodne, logicznie się uzupełniają, a poza tym znajdują także potwierdzenie w wyjaśnieniach samych stron. Poza tym fakt ponoszenia przez powódkę opłat za leki, kosztów dostawy i zużycia energii, wody, gazu, wywozu nieczystości potwierdzają przedstawione przez nią rachunki.

Niewywiązywanie się nabywcy nieruchomości z obowiązku świadczenia na rzecz dożywotnika stwarza warunki do wytoczenia powództwa o zasądzenie umówionych świadczeń i do ewentualnego żądania odszkodowania z tytułu nienależytego wykonywania zobowiązania wynikającego z umowy dożywocia. Tym samym żądanie powódki w przedmiotowej sprawie dotyczące zasądzenia od pozwanej zwrotu wydatków poniesionych na zaspokojenie potrzeb powódki, objętych umową dożywocia uznać należy za uzasadnione.

W tym miejscu wskazać należy, iż pozwana przyjęła na siebie określone zobowiązanie razem z pierwszym mężem, po którym obecnie spadek odziedziczyły także ich dzieci. W przypadku gdy spadkodawca (Z. K.) uzyskał własność nieruchomości w wyniku zawarcia umowy dożywocia na spadkobierców przechodzą obowiązki wynikające z tej umowy wraz z przejściem własności nieruchomości. Tym samym brak jest podstaw, aby pozwana względem powódki ponosiła w całości obowiązki ustalone w umowie dożywocia i przyjęte wówczas przez dwie osoby. Obecny udział pozwanej we współwłasności nieruchomości objętych umową dożywocia wynosi 2/3 części. Tym samym jej odpowiedzialność powinna ograniczać się do wysokości tego udziału. Okoliczność ta nie była kwestionowana przez strony w toku procesu.

Z tytułu poniesionych kosztów energii elektrycznej powódka domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanej kwoty 2.154 zł (2/3 opłat za energię elektryczną za okres od 01.07.2009 r do 13.04.2014 r tj. daty wydania wyroku częściowego). Jak wynika z dołączonych dowodów wpłat dokonywanych przez powódkę z tytułu zużycia energii elektrycznej w drugiej połowie 2009 r poniosła ona z tego tytułu koszty w wysokości 250 zł, w 2010 r poniosła koszty w wysokości 535,28 zł, w 2011 r poniosła koszty w wysokości 742,06 zł. w 2012 r poniosła koszty w wysokości 630,88 zł, w 2013 r aż do kwietnia 2014 r poniosła koszty w wysokości 864,64 zł. Przy czym są to koszty faktycznie wydatkowane przez powódkę, a więc nie tylko koszty zużycia wody, ale także poniesione przez powódkę dodatkowe opłaty związane z zapłatą rachunku i uwidocznione na dowodzie wpłaty. Po zsumowaniu dowodów wpłat powstała kwota 3022,86 zł. Przy czym 2/3 części z tej kwoty to 2015,24 zł. Taka też kwota została uwzględniona przez Sąd.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego jednoznacznie wynika, iż na skutek nieopłacania przez pozwaną rachunków za zużycie energii elektrycznej został odłączony dopływ tej energii do budynku powódki. Koszty ponownego przyłącza energii poniosła córka powódki. Była to kwota ok. 3000 zł. W tym zakresie zeznania świadków są zgodne. Powódka w toku niniejszej sprawy domagała się w tym zakresie zasądzenia od pozwanej kwoty 1989 zł (2/3 kosztów przyłącza elektrycznego, które wyniosły 2.983, 87 zł). Powódka nie przedstawiła rachunku potwierdzającego dokonanie wpłaty wyżej wskazanej kwoty. Jej wysokość wynika jednak z zeznań świadków. Tym samym w tym zakresie Sąd żądanie powódki uznał za uzasadnione w całości.

Powódka domagała się zasądzenia na jej rzecz od pozwanej kwoty 57 zł tytułem 2/3 kosztów zakupu wody w latach 2010, 2011, 2012, oraz kwoty 208 zł tytułem 2/3 kosztów wywozu szamba w latach 2010, 2011, 2012. Żądanie powódki w tym zakresie uznać należy za uzasadnione. Z rachunków oraz dowodów wpłat złożonych przez powódkę, a dotyczących ponoszenia przez nią kosztów zużytej wody wynika, iż w 2010 r była to kwota 27,30 zł, w 2011 r była to kwota 37,26 zł, w 2012 r była to kwota 21,77 zł. – łącznie 86,33 zł. Tym samym 2/3 części z tak ustalonej kwoty to dochodzone przez powódkę 57 zł. Z tytułu wywozu szamba powódka w 2010 r zapłaciła 108 zł, w 2011 r zapłaciła 108 zł, w 2012 r zapłaciła 96 zł – łącznie 312 zł. Wynika to z dołączonych do akt sprawy dowodów wpłat i rachunków. Tym samym 2/3 części z tak wyliczonej kwoty dochodzona przez powódkę kwota 208 zł.

Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, iż powódka samodzielnie ponosiła koszty zakupu koniecznych leków. W toku niniejszej sprawy powódka domagała się zasądzenia z tego tytułu kwoty 180 zł tytułem 2/3 kosztów zakupu leków w dniu 03.12.2012 r. Jak wynika ze złożonej faktury J. K. z tytułu zakupu leków poniosła kwotę 270 zł. Dołączone zaświadczenia lekarskie nie budzą żadnych wątpliwości, iż zakupione przez powódkę lekarstwa powinny być przez nią przyjmowane, z uwagi na jej stan zdrowia. Tym samym żądanie powódki w tym zakresie uznać należy za uzasadnione.

J. K. domagała się w toku sprawy zasądzenia na jej rzecz kwoty 3.800 zł tytułem 2/3 kosztów zakupu węgla z transportem i rozładunkiem w latach 2010, 2011, 2012, które łącznie w tym czasie wyniosły 5.700 zł. Wydatek taki potwierdzają złożone do akt sprawy przez powódkę rachunki. Jednak jak wynika z opinii biegłego (k. 108 – 114) rachunki przedstawione przez powódkę odnośnie zakupu węgla, kosztów jego transportu, rozładunku są zawyżone o 50%, zważywszy na metraż zajmowanego przez nią mieszkania. W ocenie Sądu opinia biegłego jest w pełni wiarygodna. Nie była też w toku niniejszej sprawy kwestionowana przez strony. Z uwagi na powyższe Sąd uznał żądanie powódki w tym zakresie za uzasadnione w kwocie 2850 zł czyli 50% kwoty wynikającej ze złożonych rachunków. Z tak ustalonej kwoty 2/3 części to 1900 zł i w takiej wysokości Sąd uwzględnił powództwo w tym zakresie.

W toku postępowania dowodowego powódka wykazała, iż to ona ponosiła koszty pochówku jej męża, co do których poniesienia zobowiązana była pozwana. Z tego tytułu powódka domagała się kwoty 6.666 zł. (2/3 kosztów pogrzebu męża powódki i postawienia pomnika, które po odliczeniu zasiłku pogrzebowego ZUS wyniosły 10.000 zł). J. K. nie przedstawiła w toku niniejszej sprawy żadnych dowodów potwierdzających wysokość poniesionych z tego tytułu kosztów. W szczególności nie wykazała, aby koszty te wyniosły 14.000 zł. Mając na uwadze powyższe Sąd przyjął za miarodajną w tym zakresie opinię biegłego z zakresu wyceny ruchomości, który koszt pogrzebu ustalił na kwotę 6.000 zł. W tym zakresie opinia nie była kwestionowana przez strony. Mając na uwadze powyższe Sąd uwzględnił żądanie powódki w tym zakresie w wysokości 4.000 zł (2/3 części z 6.000 zł).

Po zsumowaniu wszystkich wyżej wskazanych kwot powstała kwota 10.349,24 zł. W takim też zakresie Sąd uwzględnił żądanie powódki oparte na treści art. 471 k.c.

W zakresie żądania zwrotu kosztów nakładów poniesionych przez powódkę w związku z remontem budynku mieszkalnego jako podstawę swojego żądania wskazywała ona treść art. 405 k.c. Przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu mogą być zastosowane wtedy, gdy określony przypadek mieści się w hipotezie art. 405 k.c. i równocześnie nie jest uregulowany odrębnymi przepisami.

Oceniając zasadność żądania powódki w tym zakresie Sąd miał na uwadze, iż jej uprawnienie do zamieszkiwania w budynku, gdzie wykonała remonty wynika z umowy o dożywocie łączącej strony, na mocy której na rzecz powódki została ustanowiona służebność osobista polegająca na prawie zamieszkiwania w tym budynku. Zgodnie z art. 302 § 2 k.c. do wzajemnych stosunków między mającym służebność mieszkania, a właścicielem nieruchomości obciążonej stosuje się odpowiednio przepisy o użytkowaniu przez osoby fizyczne, co oznacza, że jeżeli strony nie uregulowały tych spraw odrębnie należy stosować odpowiednio art. 259 – 260 k.c. Zgodnie z brzmieniem art. 259 k.c. właściciel nie ma obowiązku czynić nakładów na rzecz obciążoną użytkowaniem. Jeżeli takie nakłady poczynił, może od użytkownika żądać ich zwrotu według przepisów o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. Jednocześnie stosownie do art. 260 § 1 i 2 k.c. użytkownik obowiązany jest dokonywać napraw i innych nakładów związanych ze zwykłym korzystaniem z rzeczy. O potrzebie innych napraw i nakładów powinien niezwłocznie zawiadomić właściciela i zezwolić mu na dokonanie potrzebnych robót. Jeżeli użytkownik poczynił nakłady, do których nie był obowiązany, stosuje się odpowiednio przepisy o prowadzeniu cudzych spraw bez zlecenia. W niniejszej sprawie bezspornie ustalono, że powódka poczyniła określone nakłady na przedmiotowy budynek i możliwość zwrotu tych nakładów Sąd rozważył w świetle wskazanych przepisów. W tym miejscu wskazać należy, iż zakres dokonanych nakładów przez powódkę nie był kwestionowany w toku sprawy przez pozwaną. Nie rozstrzygając w tym miejscu jaki charakter miały nakłady poczynione przez powódkę Sąd zważył, że zasadą w świetle art. 260 § 1 k.c. jest, że użytkownika obciążają nakłady związane ze zwykłym korzystaniem z rzeczy czyli np. koszty drobnych napraw urządzeń znajdujących się w budynku mieszkalnym, bieżące usuwanie awarii. Zatem powódka nie może żądać zwrotu nakładów

poczynionych w tym zakresie. O potrzebie pozostałych napraw użytkownik uprawniony z tytułu służebności powinien zawiadomić właściciela rzeczy. W tej sprawie powódka przyznała, iż nie informował syna i jego żony o konieczności przeprowadzenia remontów. Podjęła w tym zakresie samodzielną decyzję. Okoliczności tę potwierdziła pozwana. Zatem powódka nie może wywodzić prawa do zwrotu nakładów z niewykonania przez pozwaną ciężącego na niej obowiązku. Brak jest podstaw do uwzględnienia żądania powódki również w świetle treści art. 752 – 757 k.c. Powódka nie wykazała, aby wypełniła obowiązki warunkujące żądanie zwrotu nakładów w świetle tych przepisów. J. K. w swoich wyjaśnieniach podczas ostatniej rozprawy wskazała jednoznacznie, iż wykonanie tak rozległych remontów w tym budynku było tylko jej decyzją, której nie uzgadniała z synem, a zwłaszcza z pozwaną. Powódka miała świadomość, iż jej syn i pozwana nie mogą wykonać takich remontów w tym czasie, z uwagi na trudną sytuację majątkową związaną z budową własnego domu. Podejmując decyzje o samodzielnym wykonaniu remontów, bez uzgodnienia zakresu tego remontu z właścicielami budynku, a przede wszystkim po zapewnieniu ich, że koszty tych remontów pokryje we własnym zakresie, powódka, w ocenie Sądu pozbawiła się prawa do żądania zwrotu poniesionych nakładów. Powódka podczas swoich wyjaśnień jednoznacznie wskazała, iż nie rozmawiała z pozwaną o zakresie remontu i sposobie finansowania tego remontu. Potwierdziła to pozwana. A. F. o prowadzonych pracach remontowych wiedziała od swojego męża, jak również wiedziała od niego o tym, że koszt tych remontów poniesie powódka. Ze zgodnych w tym zakresie wyjaśnień stron wynika, iż powódka umówiła się z synem, na co zgodziła się pozwana, iż wykona we własnym zakresie, za własne pieniądze remont budynku, taki jaki uzna za stosowny do swoich potrzeb. Ówczesna sytuacja materialna pozwanej i jej męża uzasadniała wyrażenie zgody na prowadzenie remontu przez powódkę tylko pod takimi warunkami. Dokonując takich ustaleń z synem powódka godziła się na to, iż jej syn i jego żona uzyskają korzyść majątkową w postaci podwyższonego standardu domu, który stanowi ich własność, a dożywotnio jest zamieszkiwany przez powódkę. W swoich wyjaśnieniach powódka jednoznacznie wskazała, iż zwrotu kosztów tych remontów nie upominałaby się od syna, gdyby żył, bo i tak wszystko mu dała.

Powyższe ustalenia pozwalają na przyjęcie, iż w tej sprawie powódka nie wykazała zasadności swego żądania na podstawie wskazanych wyżej przepisów. Wyjaśnienia złożone przez powódkę, zdaniem Sądu, pozbawiają ją także prawa żądania zasądzenia określonej kwoty na podstawie art. 405 k.c. Zobowiązanie z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia powstaje bowiem w razie spełnienia następujących przesłanek: wzbogacenia, zubożenia, związku między wzbogaceniem i zubożeniem oraz braku podstawy prawnej wzbogacenia. Wola zubożonego dotycząca przesunięcia majątkowego stanowi podstawę prawną uzyskania korzyści majątkowej. Jak wskazano wyżej powódka w chwili wykonywania prac remontowych godziła się na ponoszenie kosztów tych remontów ze świadomością, iż będą one korzyścią majątkową dla pozwanej i jej ówczesnego męża.

Mając na uwadze powyższe Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia powództwa w zakresie kwoty 24.200 zł obejmującej 2/3 wartości wydatków remontowych.

Tym samym Sąd uwzględnił żądanie powódki jedynie w kwocie 10.349,24 zł. Jednocześnie początek biegu odsetek należnych od tej kwoty Sąd określił na datę 01.05.2012 r, wynikającą z wezwania do zapłaty skierowanego do pozwanej przez powódkę pismem z dnia 13.04.2012 r. (k.11)

Ponieważ powódka cofnęła powództwo ponad kwotę 39.254 zł, na co pozwana wyraziła zgodę Sąd umorzył postępowanie w tym zakresie.

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w wyroku. W zakresie kosztów procesu Sąd miał na uwadze treść art. 100 k.p.c. oraz zakres uwzględnienia powództwa, z jakim występowała J. K.. W wyroku częściowym powództwo zostało uwzględnione w przeważającej części. W wyroku końcowym natomiast powództwo zostało uwzględnione jedynie w 0,12 %. Tym samym zasadnym było wzajemne zniesienie kosztów procesu pomiędzy stronami. Jednocześnie z uwagi na sytuację materialną stron Sąd odstąpił od obciążania ich nieuiszczonymi kosztami sądowymi.